

C. kr. vrhovni sodni kot kasacijski dvor je izrekel z odločbo od 4. februarja 1914 opr. šte. Kr V 57/14, da krši sklep prizivnega sodišča zakon v določbi §-a 308 k. z., ter je oprostil obdolženca *A.* od obtožbe tega prestopka v zmislu §-a 259 št. 3 k. pr. r. iz teh razlogov:

Dasiravno se je obdolženec *A.* pogovarjal s pismonošem *B.* na javnem prostoru, vendar tega govorjenja ni smatrati za očitno razглаšanje (javni govor ali predavanje itd.), ki je potrebno za dejanski stan prestopka po §-u 308 k. z. Ne glede na to pa nima izjava, radi katere je *A.* obdolžen, prav nobenih znakov »govorice«.

Obdolženec se govoreč ni skliceval na nikogar, sploh ni navedel vira za svojo izjavo, ampak jo je izrekel zgolj svoj osebni nazor v zasebnem pogovoru z znancem. Izjava železniskega čuvaja pa brez dvoma ni taka, da bi utegnila priti v širše ljudske sloje in jih vznemirjati. Obdolženec tudi ni označil svoje izjave za domnevno prorokovanje, vsled česar v ugotovljenem stvarnem položaju ni dejanskega stanu za prestopok po § 308. k. z.

R—i.

Književna poročila.

Dr. Bernhard Leheldt: Oesterreichischer und reichsdeutscher Zivilprozess. Eine rechtsvergleichende Studie. Berlin, Verlag von Franz Vahlen, 1914. Str. 169.

Pisatelj si je postavil v svojem delu dvojno nalogo: Hotel je predočiti predvsem avstrijski civilnopravdni red kakor najzanimivejši plod modernega nemškega pravnega življenja v značilnih potezah in ga prisposodobiti nemško-državnemu kovu. V drugi vrsti pa je bila pisateljeva namera, da odkrije zakonodajne gonilne sile avstrijskega c. pr. reda, da pripravi s tem tla za revizijo nemškega c. pr. reda, ki mora priti prej ali slej. Vsebina nemškega c. pr. reda se smatra za znano ter se ne razpravlja o njej, dasi bi, po naslovu knjige soditi, smeli to pričakovati. Pisatelj zatrjuje, da mu ni za kritiko avstrijskih naprav in uredb, ali nehotе in med vrstami pa vendar kritikuje, čeprav skoro vedno v tem zmislu, da naše pravo priporoča v posnemanje.

V splošnem se je pisatelju posrečila predočba avstrijskih razmer, našega prava. Prav posebno bi poudarjal raznotere podrobne razprave o postanku posameznih avstrijskih inštitutov, ki so tudi za avstrijskega pravnika vrlo zanimive in čitanja vredne. Veljajoče civilnopravno pravo je pravilno obdelano, le tuptatam bi ne hotel pisateljevega nazora podpisati. N. pr. pri rabokupnem postopanju, t. j. pri pravih vsled odpovedi pač ne gre razpravljati po bagatelnem

postopanju (str. 63); sodni pravilnik je to pravilno doznal in odredil, da pridejo vse odpovedne tožbe v C-register. Takisto je pisateljeva trditev, da se sme v avstrijskem postopanju preizkusiti pravdno snov tudi glede dokazne presoje (str. 49), ne drži; baš nasprotno je res, da se da dokazna presoja izpodbijati edino le posredno in v zvezi, ko gre za druge dopustne revizijske točke. Pri predložitvi postopanja za izmero odvetniških stroškov moti opazka (str. 65), češ po novem načrtu odvetniškega reda ne bodi sklep odmerjajočega sodnika nič več eksekucijski naslov; kajti tak sklep sploh nikoli ni sam ob sebi eksekucijski naslov. Tudi bi gotovo ne bilo odveč, ko bi bil pisatelj čitateljem iz Nemčije obrazložil določbo čl. V., odst. 2 uvodn. zak. k c. pr. r., ki jo navaja doslovno. Kar je sedaj v knjigi povedano o pravici sodnikovi, da preizkusi potrebnost odvetniških zastopniških činov z vidika smotrenega pravnega zastopstva, bi dalo misliti, kakor da bi odmerilni sklep brez utesnitve reševal vprašanje quoad qualitatem in quantitatem; in vendar je le zadnje pravilno! — Ko pisatelj govori o potrebi ponovitve razprave, če se menja oseba sodnika, ne bi smel prezreti določbe § 412. c. pr. r., ki dovoljuje, da se nova razprava po menjavi sodnika izvrši ob porabi tožbe, k spisom pribavljenih dokazov in pa razpravnih zapisnikov; s temi besedami se dokaj utesnjuje sodnikova prostost, pa tudi prostost strank glede pravnega postopanja.

Pisatelj dr. Lehfeldt je sicer sodni asesor v Berlinu, pa se je vendar do dobra seznanil s prakso našega c. pr. reda; to nam pove v predgovoru sam, to priča tudi mnogo opazka, ki jih je podal pod velikim tekstom. Toda pri nekaterih opazkah bi trebalo vendar le vprašati, če zadenejo brez prigovora pravo. Ako n. pr. govori o tem, da „forenzična zgovornost v Avstriji praznuje naravnost orgije“, onda bi moral pač tudi povedati, da se v pretežni večini prvostopnih razprav sploh ne pledira. Tudi ne gre, da bi se trdilo, sodniki dajejo odvetnikom po 15 do 150 K za uro plediranja. Tako po enem kopitu sodniki ne stopajo, marveč upoštevajo po pravici predvsem značaj tožbe in pravdanja, tudi če plediranja niti treba ni bilo. Tudi število zaslišb strank pod prisego s 5 do 100/o vseh slučajev zaslišanja strank ne drži niti za Dunaj niti za druga večja mesta in je mnogo preveliko navedeno. Prav dobra pa je pisateljeva, na prakso se nanašajoča opazka, da je izraz „prizivno priobčilo“, ki se je izcimil iz besedila § 482., odst. 2 c. pr. r., docela pogrešen in pomoten; dr. Lehfeldt svetuje rabiti izraz — prizivni protispis (Berufungsgegenschrift).

Temeljitemu delu pisateljevemu je žal zelo na kvar dejstvo, za katero on seveda ni odgovoren, da je izšlo šele po noveli o razbremenitvi sodišč. Sicer se pisatelj tupatam ozira na načrt novele, ali zakon po cesarski naredbi ni istoveten z načrtom. Zanimiva, pravo primerjajoča študija je s tem žal izgubila precej svoje orijentujoče sile.

Dr. M. D.

